

FINANCIAL
INTELLIGENCE
UNIT OF ARUBA

Sancties en de Meldplicht:

Uitleg in Begrijpelijke Taal

September 2023

INHOUDSOPGAVE

INTRODUCTIE	3
1. WAT ZIJN SANCTIES?	4
1.1 Doel van sancties.....	4
1.2 Soorten sancties.....	5
1.3 Sancties en vermogenstracering	5
2. OBJECTIEF MELDEN VAN SANCTIES	8
2.1 Meldplicht: vastgestelde lijsten op grond van Sanctieverordening 2006	8
2.2 Meldplicht: Aangewezen lijsten door het hoofd van FIU-Aruba.....	9
2.3 Meldplicht in de praktijk: het 'objectief' melden van ongebruikelijke transacties	10
3. SUBJECTIEF MELDEN VAN SANCTIES	12
3.1 Meldplicht: omgaan met 'andere' sanctielijsten	12
3.2 Meldplicht in de praktijk: het 'subjectief' melden van ongebruikelijke transacties.....	13
4.1 Het is algemeen bekende informatie: 'They also know'	15
4.2 Indicaties van sanctieontwijking.....	16
4.3 Het gebruik van virtuele valuta om sancties te ontwijken en red flags.....	16

INTRODUCTIE

Artikel 5, lid 2 van de Regeling indicatoren ongebruikelijke transacties (AB 2012 no. 47) verplicht het hoofd van FIU-Aruba om uitleg te geven over de indicatoren en hoe dienstverleners hier bij het melden van ongebruikelijke transacties mee om moeten gaan. Sancties zijn een ingewikkeld onderwerp en daarom geeft FIU-Aruba in dit document een concrete uitleg over hoe de dienstverleners om moeten gaan met sancties in relatie tot de meldplicht.

Dit document is bedoeld als een algemeen handvat voor het melden van sancties die betrekking hebben op witwassen, terrorismefinanciering, proliferatiefinanciering en gerelateerde misdrijven. Hoe dienstverleners om moeten gaan met de sanctielijsten van landen en internationale organisaties wordt later in dit document uitgelegd.

Ten slotte kan dit document gelezen worden in samenhang met het document "**Red flags: Witwassen, Terrorismefinanciering, Proliferatiefinanciering & Gerelateerde Misdrijven**" waarin verschillende voorbeelden (*niet limitatief*) van red flags worden opgesomd die belangrijk zijn bij het identificeren van een ongebruikelijke transactie.

1. WAT ZIJN SANCTIES?

1.1 Doel van sancties

Sancties zijn maatregelen die als een pressiemiddel opgelegd kunnen worden tegen personen, rechtspersonen, entiteiten en groepen. Sancties worden niet zomaar opgelegd en zijn een vergaand middel om een partij onder druk te zetten. Het uiteindelijke doel van sancties is:

- Het verder uitvoeren van activiteiten door een partij moeilijk te maken;
- Het ongewenste gedrag van de partij te veranderen;
- Andere partijen af te schrikken om hetzelfde gedrag te vertonen.

Het is de bedoeling dat sancties van tijdelijke duur zijn en geen definitief karakter hebben. Sancties kunnen daarom worden opgeheven als de partij die ongewenst gedrag vertoont hiermee ophoudt. Als sancties jarenlang aanhouden (bijvoorbeeld Noord-Korea), dan betekent dit dat de partij het ongewenste gedrag nog niet of niet genoeg heeft veranderd.

Sanctiemaatregelen worden opgelegd vanuit de internationale gemeenschap, zoals internationale organisaties. Ook kunnen individuele landen besluiten om sancties op te leggen. Belangrijke voorbeelden hiervan zijn de sanctielijsten van de Veiligheidsraad van de Verenigde Naties en de Europese Unie, en; de sanctielijsten van de Verenigde Staten (OFAC-lijst) en de sanctielijst van het Verenigd Koninkrijk (UK sanctielijst). Sancties worden vooral opgelegd als:

- De internationale vrede en veiligheid bedreigd wordt;
- Mensenrechten geschonden worden;
- De naleving van het internationaal recht, de democratie en de rechtstaat in het geding zijn.

Een paar concrete situaties waarin één van de hierboven genoemde gevallen van toepassing was worden hieronder kort beschreven:

- a) *Reactie van de internationale gemeenschap op terroristische dreiging(en) en/of aanvallen (ISIS; Taliban; Al-Qaida)*

Sancties die gericht zijn op terrorisme worden regelmatig gewijzigd door de aanhoudende dreiging voor terroristische activiteiten, terroristische aanslagen en de opkomst van nieuwe dreigingen (bijvoorbeeld: rechts-extremisme). Dit komt doordat terrorisme continu andere vormen aanneemt en terroristen en hun aanhangers steeds andere manieren zoeken om op brede(re) schaal en op (inter)nationaal niveau angst te zaaien.

- b) *De voorkoming van proliferatie van massavernietigingswapens*

Noord-Korea is onderhevig aan sancties die gericht zijn op het voorkomen van proliferatie.

c) *Uitoefening van politieke druk op landen/regeringen/regimes*

Sancties worden vaak opgelegd als een middel om politieke druk uit te kunnen oefenen. Dit gebeurt als de internationale gemeenschap andere landen/regeringen/regimes wil dwingen om mensenrechtenschendingen op grote schaal te stoppen of om naleving van het internationaal recht, de democratie en de rechtstaat ('rule of law') af te dwingen.

Dit middel wordt bijvoorbeeld regelmatig toegepast als er sprake is van een intern conflict of wanneer landen zich niet in een gewapend conflict willen mengen en liever een ander pressiemiddel willen toepassen. Voorbeelden hiervan zijn:

- ✓ VN-sancties: Jemen, Centraal-Afrikaans Republiek, Zuid-Soedan, Somalië, Libië
- ✓ EU-sancties: Rusland, Myanmar, Venezuela, Centraal-Afrikaans Republiek

1.2 Soorten sancties

Er is een breed scala aan sancties die opgelegd kunnen worden, zoals:

- Reisrestricties
- Handelsrestricties
- Telecommunicatierestricties
- Wapenembargo's
- Bevriezingsmaatregelen

Elke sanctie leidt tot een ander resultaat. Afhankelijk van het doel en het gewenste effect wat men wil bereiken met de sanctie wordt bepaald welke sanctie opgelegd moet worden. Vaak wordt een combinatie van sancties opgelegd om de partij op zoveel mogelijk vlakken te kunnen raken en te hinderen.

Vaak worden bevrozingsmaatregelen opgelegd samen met andere sancties, omdat hiermee het vermogen van personen, rechtspersonen, groepen en entiteiten direct wordt geraakt. Bevrozingsmaatregelen zorgen er namelijk voor dat zij (tijdelijk) geen toegang hebben tot hun fondsen en vermogensbestanddelen (bijvoorbeeld: geld, vaartuigen en vliegtuigen). Om deze maatregelen effectief uit te kunnen voeren is het belangrijk om te weten waar zij hun vermogen hebben ondergebracht. In het volgende hoofdstuk wordt verder uitgelegd wat vermogenstracering is en wat de rol is van FIU-Aruba en dienstverleners in dit proces.

1.3 Sancties en vermogenstracering

In het vorige hoofdstuk werd aangegeven dat sancties bedoeld zijn om personen, rechtspersonen, groepen en entiteiten onder druk te zetten en om ervoor te zorgen dat ongewenst gedrag ophoudt.

Om dit te bereiken worden vaak bevrozingsmaatregelen opgelegd. Het uiteindelijke doel van bevrozingsmaatregelen (het uitvoeren van sancties) is dat een persoon, rechtspersoon, groep of entiteit geen toegang heeft tot het vermogen totdat de sancties worden opgeheven.

Door hen geen toegang te geven tot hun vermogen worden zij onder druk gezet, maar om dit effectief te doen moeten de autoriteiten eerst achterhalen waar iemand zijn vermogen heeft ondergebracht. Dit wordt vermogenstracering genoemd.

Betekenis vermogenstracering

Het proces waarbij (illegaal verkregen) vermogen wordt geïdentificeerd, opgespoord en gelokaliseerd, zoals banksaldi, virtuele valuta, onroerend goed, vaartuigen, vliegtuigen, met als doel dat de competente autoriteiten het vermogen in beslag kunnen nemen of bevriezen.

Op grond van artikel 20, lid 1, sub a van de LWTF heeft FIU-Aruba de taak om vermogen te traceren. FIU-Aruba traceert vermogen door het verrichten van een financiële analyse en de resultaten daarvan in een financieel inlichtingenrapport te verstrekken aan, onder andere, opsporingsdiensten, het Openbaar Ministerie en buitenlandse FIUs.

De rol van de dienstverlener

De analyses die door FIU-Aruba worden uitgevoerd zijn grotendeels gebaseerd op de meldingen van ongebruikelijke transacties die door verschillende groepen dienstverleners worden ingediend. Bij het uitvoeren van een dienstverlening kan een dienstverlener beschikken over informatie die relevant is voor het traceren van het vermogen van personen, rechtspersonen, groepen en entiteiten die onderhevig zijn aan sancties. Soms kan deze informatie onbelangrijk lijken voor een dienstverlener, maar van grote waarde zijn voor FIU-Aruba. Dit betekent dat de dienstverlener een belangrijke rol heeft in het identificeren, opsporen en lokaliseren van vermogen.

De (kwaliteit van de) informatie die door de dienstverleners wordt aangeleverd is daarom van belang voor het plaatsen van alle puzzelstukjes van informatie in een grondige financiële analyse en het traceren van vermogen. Hiervoor moeten dienstverleners weten welke informatie aangeleverd moet worden bij het melden van een ongebruikelijke transactie.

In de volgende hoofdstukken wordt verder uitgelegd wanneer er sprake is van een ongebruikelijke transactie die in verband staat met een opgelegde sanctie en waar de dienstverlener specifiek op moet letten bij het indienen van een ongebruikelijke transactie. Ook wordt toegelicht onder welke indicator gemeld moet worden en welke informatie belangrijk is om toe te voegen aan een melding,

FINANCIAL
INTELLIGENCE
UNIT OF ARUBA

---

want door zoveel mogelijk informatie aan te leveren kan de dienstverlener bijdragen aan een effectieve vermogenstracering en toepassing van bevrozingsmaatregelen met betrekking tot sancties.

2. OBJECTIEF MELDEN VAN SANCTIES

Dienstverleners zijn verplicht om transacties te melden die aan de objectieve indicator 130102 voldoen.

[T]ransacties verricht door of ten behoeve van een natuurlijk persoon, rechtspersoon, groep of entiteit die zijn vermeld op een krachtens de Sanctieverordening 2006 (AB 2007 no. 24) vastgestelde lijst of die voorkomen op een door het Hoofd aangewezen lijst.¹

Om deze indicator beter te begrijpen, wordt het hieronder in twee delen behandeld:

1. Transacties verricht door of ten behoeve van een natuurlijk persoon, rechtspersoon, groep of entiteit die zijn vermeld op een krachtens de Sanctieverordening 2006 (AB 2007 no. 24) vastgestelde lijst, of;
2. die voorkomen op een door het Hoofd aangewezen lijst

2.1 Meldplicht: vastgestelde lijsten op grond van Sanctieverordening 2006

De Sanctieverordening 2006 stelt Land Aruba in staat om bepaalde lijsten vast te stellen waarop bevroeringsmaatregelen toegepast moeten worden. Dit betekent dat Land Aruba de mogelijkheid heeft om sancties die door de VN en de EU worden opgelegd ook in Aruba te implementeren. Dit wordt gedaan door middel van sanctiebesluiten.

In deze sanctiebesluiten worden bevroeringsmaatregelen opgelegd ten aanzien van de personen, entiteiten, groepen en rechtspersonen die op bepaalde lijsten staan. Naast de verplichting om bevroeringsmaatregelen toe te passen, bestaat er ook de verplichting om een transactie (hieronder valt ook een dienstverlening) te melden onder de objectieve indicator.

Voorbeelden van sanctielijsten die op grond van Sanctieverordening 2006 (AB 2007 no. 24) als ongebruikelijk aangemerkt moeten worden:

- Sanctiebesluit bestrijding terrorisme en terrorismefinanciering (AB. 2010 no. 27)
- Sanctiebesluit Oekraïne (AB 2014 no. 26)

---

¹ Artikel 2, aanhef en onder b Regeling Indicatoren ongebruikelijke transacties (AB 2012 no. 47).

- Sanctiebesluit mensenrechtenschendingen (AB 2021 no. 30)
- Sanctiebesluit Iran (AB 2021 no. 141)
- Sanctiebesluit chemische wapens (AB. 2021 no. 31)
- Interim-landsbesluit prioritair sanctieregimes (AB 2019 no. 47): dit landsbesluit is op 17 maart 2022 gewijzigd in het 'Landsbesluit algemene maatregelen tot wijziging van het Interim-landsbesluit prioritair sanctieregimes' (AB 2022 no. 39)
- Sanctiebesluit territoriale integriteit Oekraïne I (AB 2022 no. 47)
- Sanctiebesluit erkenning Donetsk en Loehansk (AB 2022 no. 48)

Zodra een dienstverlener vaststelt dat een cliënt voorkomt op een vastgestelde lijst, dan zijn er een aantal verplichtingen waaraan in de regel aan voldaan moet worden. Deze verplichtingen zijn te vinden in het relevante sanctiebesluit. Hieronder wordt kort weergegeven met welke verplichtingen een dienstverlener rekening moet houden:

1. De dienstverlener is verplicht om maatregelen te treffen om ervoor te zorgen dat de cliënt/vertegenwoordiger geen toegang meer heeft tot de fondsen en vermogensbestanddelen (toepassen bevroeringsmaatregelen). Het is verboden om:
  - Diensten te verrichten voor de cliënt/vertegenwoordigers die ervoor kunnen zorgen dat deze toch toegang heeft tot fondsen en vermogensbestanddelen;
  - Deel te nemen aan activiteiten die als doel of ten gevolge hebben om bevroeringsmaatregelen direct of indirect te omzeilen.
2. De dienstverlener moet aan de CBA mededelen welke fondsen en vermogensbestanddelen de dienstverlener onder zich heeft van de cliënt
3. De transactie moet objectief (130102) gemeld worden bij FIU-Aruba

2.2 Meldplicht: Aangewezen lijsten door het hoofd van FIU-Aruba

Het hoofd van de FIU-Aruba is ook bevoegd om lijsten aan te wijzen. Deze lijsten worden niet zomaar aangewezen en hebben als doel om witwassen, terrorismefinanciering, proliferatiefinanciering en gerelateerde misdrijven te voorkomen en bestrijden.

Drie belangrijke lijsten die het hoofd van FIU-Aruba heeft aangewezen zijn:

- UN geconsolideerde lijst (2 September 2019)
- EU bevroeringsmaatregelen (17 September 2021)
- Nationale sanctielijst (23 Januari 2017)

Wanneer een dienstverlener een 'match' heeft met een aangewezen lijst dan betekent dit dat er automatisch sprake is van een ongebruikelijke transactie. Een 'match' met een door het hoofd van de

FIU-Aruba aangewezen lijst betekent daarentegen niet per definitie dat bevrozingsmaatregelen toegepast moeten worden.

Dit komt doordat lijsten die door het hoofd van FIU-Aruba zijn aangewezen onder de objectieve indicator 130102 vallen en betrekking hebben op de meldplicht van ongebruikelijke transacties. Pas wanneer de dienstverlener ziet dat er ook een match is met een vastgestelde lijst² op grond van de Sanctieverordening 2006 dan zijn ook bevrozingsmaatregelen van toepassing.

Samengevat

1. 'Match' met een vastgestelde lijst op grond van de Sanctieverordening 2006:
  - Ongebruikelijke transactie melden (objectieve indicator 130102), en;
  - Bevrozingsmaatregelen toepassen
2. 'Match' met een door het hoofd aangewezen lijst:
  - Ongebruikelijke transactie melden (objectieve indicator 130102), en;
  - Apart beoordelen (uitvoeren van een 'separate check') of bevrozingsmaatregelen van toepassing zijn.

2.3 Meldplicht in de praktijk: het 'objectief' melden van ongebruikelijke transacties

Voor het melden van een ongebruikelijke transactie onder de objectieve indicator moet een dienstverlener de stappen volgen die hieronder beschreven worden:

1. De dienstverlener hoeft de transactie/dienstverlening niet verder te beoordelen of te analyseren: door de match met een vastgestelde lijst op grond van Sanctieverordening 2006 en/of een vastgestelde lijst door het hoofd van FIU-Aruba is de transactie (dit kan ook een dienstverlening zijn) direct aan te merken als een ongebruikelijke transactie.
2. De dienstverlener is verplicht om te melden onder de objectieve indicator (130102).
3. De dienstverlener is verplicht om onverwijld te melden: per direct en niet meer dan 5 dagen.
4. Vermeld zoveel mogelijk informatie in de situatieomschrijving van de melding, bijvoorbeeld:

---

² Een lijst die door middel van een sanctiebesluit is vastgesteld (zie §2.1).

- ✓ Actieve en niet-actieve vermogensbestanddelen binnen en buiten Aruba (vliegtuigen, onroerend goed, ondernemingen etc.): het object dient opgevoerd te worden in de melding als deze informatie beschikbaar is;³
- ✓ Aanwezige fondsen binnen en buiten Aruba (bankrekeningen etc.);
- ✓ ALLES wat relevant kan zijn.

5. Alle relevante onderliggende stukken.

Het doel van punt 4 is vooral om het vermogen te traceren zodat bevroeringsmaatregelen toegepast kunnen worden. Hieronder wordt een voorbeeld gegeven van een effectieve vermogenstracering als gevolg van een objectieve melding van een ongebruikelijke transactie en de rol die de dienstverlener daarin kan spelen.

Voorbeeld – Objectief melden & sancties

Een trustkantoor treedt op als directeur voor haar cliënt bij de oprichting van een onderneming op Aruba. Daarvoor wil de cliënt gebruik maken van fondsen die op een bankrekening staan in 'Land B'. Ook wil de cliënt een vliegtuig dat in 'Land X' geregistreerd staat op Aruba laten registreren onder de onderneming die wordt opgericht. Verder wil de cliënt dat de dienstverlener een ander vliegtuig dat al op Aruba geregistreerd staat bij de onderneming onder laten brengen. De fondsen en het vliegtuig staan onder de naam van 'Onderneming Y'.

Bij het uitvoeren van het cliëntenonderzoek ('customer due diligence') komt de dienstverlener erachter dat 'Onderneming Y' op een sanctielijst geplaatst is en dat cliënt de UBO is van 'Onderneming Y'. Deze sanctielijst valt onder de objectieve indicator 130102 en bevroeringsmaatregelen moeten toegepast worden.

De dienstverlener doet een melding van een ongebruikelijke transactie bij FIU-Aruba onder de objectieve indicator en vermeldt alle informatie in de situatiebeschrijving die hij heeft. Hiermee kan FIU-Aruba effectief het vermogen van de cliënt en 'Onderneming Y' traceren ('asset tracing'), analyseren en de financiële inlichtingen aan de lokale autoriteiten en de buitenlandse FIUs van 'Land B' en 'Land X' verstrekken. Met deze inlichtingen kunnen de Arubaanse autoriteiten maatregelen treffen om ervoor te zorgen dat de cliënt geen gebruik meer kan maken van het vliegtuig wat al op Aruba geregistreerd staat. Ook kunnen de autoriteiten van 'Land B' en 'Land X' bevroeringsmaatregelen toepassen.

³ Zie: "Voorschrift uploaden objecten onder transactiegegevens", 6 december 2018, kenmerk: MOT-682/2018.

3. SUBJECTIEF MELDEN VAN SANCTIES

Naast het objectief melden van ongebruikelijke transacties die in verband staan met opgelegde sancties, is het ook mogelijk om hiervan een subjectieve melding te doen. In welke gevallen een ongebruikelijke transactie in relatie tot sancties subjectief gemeld moet worden wordt hieronder uitgelegd.

3.1 Meldplicht: omgaan met 'andere' sanctielijsten

Op grond van artikel 3 van de Regeling Indicatoren zijn dienstverleners verplicht om transacties te melden waarbij er een vermoeden is dat er een verband kan zijn met witwassen of terrorismefinanciering.⁴ Wanneer een persoon, rechtspersoon, groep of entiteit niet staat op een sanctielijst die objectief gemeld moet worden (zie hoofdstuk 2), maar wel staat vermeld op een andere sanctielijst dan kan dit leiden tot het indienen van een subjectieve melding.

Er zijn een aantal sanctielijsten die niet onder de objectieve indicator vallen, zoals de sanctielijst van de Office of Foreign Assets Control (OFAC-lijst) van de Verenigde Staten en de sanctielijst die door het Verenigd Koninkrijk wordt gepubliceerd. Hoe een dienstverlener met deze sanctielijsten om moet gaan is anders dan eerder werd beschreven in hoofdstuk 2 van dit document.

Voorop staat dat elke dienstverlener zelf moet bepalen of er sprake is van een transactie/dienstverlening die subjectief gemeld moet worden. Dit betekent dat de dienstverlener zelf moet kunnen onderbouwen in de eigen dossiervorming en in een melding waarom in een bepaald geval wel of geen sprake is van een subjectieve ongebruikelijke transactie. Hou er wel rekening mee dat de plaatsing op een sanctielijst een sterke indicatie is dat er een verband bestaat met witwassen of terrorismefinanciering.

Specifieke handvaten hoe omgegaan moet worden met 'andere' sanctielijsten:

1. Meenemen in de beoordeling als een 'red flag': zie hiervoor de red flags in het document '*Red flags: Witwassen, Terrorismefinanciering, Proliferatiefinanciering & Gerelateerde misdrijven*'.

---

⁴ De Regeling Indicatoren voorziet momenteel niet in een subjectieve indicator voor proliferatiefinanciering. Derhalve moeten subjectieve meldingen met betrekking tot proliferatiefinanciering ingediend worden onder de subjectieve indicator voor terrorismefinanciering (130202). In de omschrijving bij de melding moet specifiek het woord "**Proliferatie**" vermeld worden (zie: "Voorschrift: Melden ongebruikelijke transacties proliferatiefinanciering", 21 september 2023, kenmerk: 1290/2023).

2. De dienstverlener beoordeelt of de transactie (dit kan ook een dienstverlening zijn) ongebruikelijk is: hierbij wordt rekening gehouden met de concrete feiten en omstandigheden van dat geval, zoals plaatsing op een sanctielijst.
3. Als er sprake is van een ongebruikelijke transactie, dan moet dit subjectief gemeld worden.
4. Plaatsing op de sanctielijst vermelden: in de toelichting moet vermeld worden op welke sanctielijst de persoon, rechtspersoon, groep of entiteit geplaatst is.

3.2 Meldplicht in de praktijk: het 'subjectief' melden van ongebruikelijke transacties

Voor het melden van een ongebruikelijke transacties onder de subjectieve indicator moet een dienstverlener de stappen volgen die hieronder beschreven worden:

1. De dienstverlener beoordeelt de transactie (dit kan ook een dienstverlening zijn): er is geen match met een sanctielijst die onder de objectieve indicator gemeld moet worden, maar met een 'andere' sanctielijst. Dit moet meegenomen worden in de beoordeling als een 'red flag'.
2. De dienstverlener is verplicht om te melden onder de subjectieve indicator voor witwassen of terrorismefinanciering (130201/130202): als er voldoende subjectieve elementen zijn en er volgens de dienstverlener een verband bestaat met witwassen of terrorismefinanciering.
3. De dienstverlener is verplicht om de transactie onverwijld te melden: per direct en niet meer dan 5 dagen.
4. Vermeld zoveel mogelijk informatie in de situatieomschrijving van de melding, bijvoorbeeld:
  - ✓ Actieve en niet-actieve vermogensbestanddelen binnen en buiten Aruba (vliegtuigen, onroerend goed, ondernemingen etc.): het object dient opgevoerd te worden in de melding als deze informatie beschikbaar is;⁵
  - ✓ Aanwezige fondsen binnen en buiten Aruba (bankrekeningen etc.).
  - ✓ ALLES wat relevant kan zijn.
5. Alle relevante onderliggende stukken.

Net als bij het objectief melden van ongebruikelijke transacties in relatie tot sancties, is het traceren van vermogen het doel van punt 4 bij het subjectief melden. Hieronder wordt een voorbeeld gegeven van een effectieve vermogenstracering als gevolg van een subjectieve melding van een ongebruikelijke transactie en de rol die de dienstverlener daarin kan spelen.

---

⁵ Zie voetnoot 3.

Voorbeeld – Subjectief melden & sancties

Een trustkantoor treedt op als directeur voor haar cliënt bij de oprichting van een onderneming op Aruba. Daarvoor wil de cliënt gebruik maken van fondsen die op een bankrekening staan in 'Land B'. Verder wil de cliënt een vliegtuig die in 'Land X' geregistreerd staat op Aruba laten registreren en laten onderbrengen in de onderneming die wordt opgericht. De fondsen en het vliegtuig staan onder de naam van 'Onderneming Y'.

Bij het uitvoeren van het cliëntenonderzoek ('customer due diligence') komt de dienstverlener erachter dat 'Onderneming Y' op de OFAC-lijst geplaatst is en dat de cliënt de UBO is van 'Onderneming Y'. Deze sanctielijst valt niet onder de objectieve indicator waardoor deze informatie door de dienstverlener in overweging genomen moet worden als een 'red flag' bij het beoordelen of er subjectief gemeld moet worden.

De dienstverlener besluit om een ongebruikelijke transactie bij FIU-Aruba onder de subjectieve indicator te melden en vermeldt daarin alle informatie die hij heeft in de situatiebeschrijving. Hiermee kan FIU-Aruba effectief het vermogen van de cliënt en 'Onderneming Y' traceren ('asset tracing'), analyseren en spontane financiële inlichtingen aan de Verenigde Staten (FinCEN) verstrekken zodat de autoriteiten daar tot verdere actie over kunnen gaan met het uiteindelijke resultaat dat het vermogen bevroren wordt.

4. SANCTIEONTWIJKING

Het is belangrijk om rekening te houden met het feit dat de personen, rechtspersonen, entiteiten en groepen die op sanctielijsten staan altijd naar andere en nieuwe manieren zoeken om de opgelegde sancties te ontwijken.

In dit hoofdstuk wordt daarom ingegaan op een aantal factoren waarmee rekening gehouden moet worden als het gaat om het herkennen van ongebruikelijke transacties in relatie tot sancties. De onderwerpen die hieronder worden beschreven zijn bedoeld om de bewustwording van dienstverleners te vergroten. Bewustwording is essentieel, omdat het ervoor zorgt dat dienstverleners beter in staat zijn om red flags, en daarmee ongebruikelijke transacties in relatie tot sancties en sanctieontwijking, te herkennen.

4.1 Het is algemeen bekende informatie: 'They also know'

De personen, rechtspersonen, entiteiten en groepen die op sanctielijsten zijn geplaatst zijn hiervan ook op de hoogte. Zij weten dat zij het risico lopen dat hun fondsen en vermogensbestanddelen bevroren kunnen worden. Om deze reden kunnen zij proberen om deze fondsen en vermogensbestanddelen ergens anders onder te brengen, bijvoorbeeld onder de naam van een familielid die niet op een sanctielijst staat.

Voorbeelden van sanctieontwijking door middel van geassocieerden, familieleden en naasten:

- Het overdragen van vermogensbestanddelen, zoals aandelen van een holding aan gemachtigden, zoals familieleden, geassocieerden of medewerkers.
- Het verkopen of overdragen van vermogensbestanddelen tegen een verlies om de mogelijke oplegging van sancties voor te zijn.
- Het afstoten van investeringen om ervan verzekerd te zijn dat de eigendomsbelangen niet meer dan 50% zijn; en afstand doen van eerdere controlerende belangen.

Gesancioneerde personen, groepen en entiteiten kunnen ook proberen om rechtspersonen onder te brengen in zeer complexe bedrijfsstructuren waarbij het zeer moeilijk is om te achterhalen dat de gesancioneerde persoon daarvan de uiteindelijk belanghebbende (Ultimate Beneficiary Owner: UBO) is. Om deze reden is het van belang om bij het screenen van sanctielijsten verder te kijken dan alleen de persoon zelf. Zij zullen er namelijk alles aan doen om te voorkomen dat hun fondsen en vermogensbestanddelen bevroren worden.

4.2 Indicaties van sanctieontwijking

Er zijn verschillende 'red flags' die erop kunnen wijzen dat er sprake is van sanctieontwijking, zoals:

- De overdracht van fondsen en vermogensbestanddelen naar jurisdicties waar de opgelegde sancties niet worden nageleefd.
- Het gebruik van alternatieve betalingsmethoden, waaronder virtuele valuta.
- Het gebruik van 'shell companies' ter verhulling van eigendom, herkomst van de fondsen, of landen die betrokken zijn bij een transactie, specifiek gesanctioneerde landen.
- De weigerachtigheid van een klant om informatie te verstrekken over het eindgebruik van een product.
- Het gebruik van "shell companies" om internationale transacties uit te voeren, met name als het andere entiteiten betreft dan een geregistreerde derde partij.
- Verslechterde installatie en onderhoud van aangekochte goederen.
- IP-adressen die niet overeenkomen met de aangegeven locatiegegevens van de cliënt.
- Inkomende betalingen door een derde partij of onderneming die niet eerder was opgegeven.
- Het gebruik van persoonlijke emailadressen in plaats van het emailadres van de onderneming.
- Het gebruik van residentiele adressen of adressen voor complexe bedrijfsstructuren of internationale ondernemingen.
- Aanpassingen aan standaard 'letters of engagement' om de uiteindelijke cliënt (begunstigde) te verhullen.
- 'Last minute' veranderingen aan de verzendinstructies die tegenstrijdig zijn met de klantgeschiedenis of bedrijfsvoering.
- Transacties met entiteiten die weinig tot geen aanwezigheid vertonen op het internet.

4.3 Het gebruik van virtuele valuta om sancties te ontwijken en red flags

Het gebruik van virtuele valuta (hierna: VAs) is een relatief nieuwe ontwikkeling in het financiële verkeer en het wordt in toenemende mate gebruikt. Hoewel het gebruik van VAs voor legitieme doeleinden aan populariteit toeneemt, is het ook een aantrekkelijk middel om te gebruiken voor criminele doeleinden. VAs kunnen namelijk misbruikt worden als een middel om illegaal verkregen vermogen weg te sluzen of te verhullen. VAs en aanbieders van bewaarportemonnees ('virtual asset service providers'; hierna: VASPs) kunnen misbruikt worden voor een breed scala van doeleinden, waaronder het ontwijken van sancties.

Sancties worden al geruime tijd opgelegd aan personen, rechtspersonen, groepen en entiteiten in relatie tot witwassen, terrorismefinanciering en proliferatiefinanciering. Sinds 2022 heeft het

sanctieregime wereldwijd een doorontwikkeling meegemaakt door de toename van de opgelegde sancties. Deze ontwikkelingen hebben ook tot gevolg dat gesanctioneerde personen, rechtspersonen, groepen en entiteiten manieren zoeken om te voorkomen dat fondsen en vermogensbestanddelen bevroren worden als gevolg van de opgelegde sancties. Eén van de geïdentificeerde opkomende risico's (emerging risks) is het toegenomen gebruik van VAs om de opgelegde sancties te ontwijken.

Daarom is het van belang dat dienstverleners in staat zijn om door middel van red flags te herkennen of er mogelijk misbruik gemaakt wordt van VAs voor de ontwijking van sancties. Veel van de red flags die hieronder opgesomd worden zijn ook van toepassing op witwassen, terrorismefinanciering, proliferatiefinanciering en gerelateerde misdrijven (wapenhandel, drugshandel etc.). Raadpleeg ook het document **"Red flags: Witwassen, Terrorismefinanciering, Proliferatiefinanciering & Gerelateerde Misdrijven"** voor een uitgebreid overzicht van red flags.

Voorbeelden van red flags voor VAs in relatie tot sanctieontwijking:⁶

- Meerdere transacties met hoge bedragen in korte opvolging van elkaar (bijvoorbeeld verschillende transacties binnen 24 uur).
- Meerdere transacties met hoge bedragen naar een recent geopende of voorheen inactieve rekening.
- Overboeking van VAs naar meerdere VASPs die in andere landen geregistreerd staan waarbij er geen verklaarbare relatie is met de cliënt (het land waar de cliënt woont of waar de onderneming is gevestigd).
- Overboeking van VAs naar meerdere VASPs die in andere landen geregistreerd zijn en waarvan bekend is dat het land geen of zwakke wetgeving heeft op het gebied van AML/CFT.
- Het storten van VAs tegen een wisselkoers waarna het onmiddellijk wordt opgenomen of omgezet naar andere VAs waarbij onnodige additionele kosten in rekening worden gebracht.
- Bij het aangaan van een relatie met een VASP stort de cliënt een hoog bedrag terwijl dit bedrag niet overeenkomt met het klantenprofiel van de cliënt.
- Transacties waarbij gebruik gemaakt wordt van meerdere VAs naar verschillende rekeningen zonder dat daarvoor een aannemelijke verklaring wordt gegeven.

---

⁶ Meer informatie over red flags met betrekking tot virtual assets is beschikbaar op de website van de Financial Action Task Force:

- "FATF Report: Virtual Assets Red Flag Indicators of Money Laundering and Terrorist Financing" (September 2020).
- "Virtual Assets Red Flag Indicators of Money Laundering and Terrorist Financing – Virtual Asset Service Providers" (September 2020).
- "Virtual Assets Red Flag Indicators of Money Laundering and Terrorist Financing – Financial AND Non-Financial Sectors" (September 2020).

- Het omzetten van een hoog geldbedrag naar VAs, of het omzetten van een hoog bedrag van één type VA naar meerdere types van VAs zonder dat daarvoor een aannemelijke verklaring wordt gegeven.
- Er wordt regelmatig gebruik maakt van mixers of vergelijkbare diensten waarbij er ook een sanctierisico bestaat vanwege inlogactiviteit vanuit hoog risico of gesanctioneerde jurisdicties.
- Zonder een duidelijk doel of verklaarbare reden voert de cliënt regelmatig transacties uit met entiteiten die gevestigd zijn in landen die in verband gebracht worden met sanctieontwijking.
- Na ontvangst van een hoog bedrag vanuit een mixing service worden de fondsen omgezet naar een andere cryptoasset waarna de fondsen binnen een korte periode van het platform worden gehaald (chain-hopping).
- De omwisseling van een VA tegen een verlies.
- Transacties door een cliënt waarbij gebruik wordt gemaakt van meerdere VAs, ondanks additionele transactiekosten, met name de VAs die meer anonimiteit bieden.
- VAs die worden overgemaakt of afkomstig zijn van 'wallets' die erom bekend staan dat zij gebruikt worden door VASPs voor 'mixing' of 'tumbling' diensten of P2P platforms welke ook toegankelijk zijn vanuit gesanctioneerde jurisdicties.⁷
- Een cliënt probeert in te loggen in een account met gebruik van IP-adressen, email adressen, telefoonnummers of andere identificatiemiddelen die herleidbaar zijn naar gesanctioneerde jurisdicties.
- Transacties worden verricht vanuit onbetrouwbare IP-adressen, IP-adressen vanuit gesanctioneerde jurisdicties, of IP-adressen die al bekend staan als verdacht.
- Onregelmatigheden tussen de IP-adressen die gerelateerd zijn aan het klantenprofiel en de IP-adressen van waaruit de transacties worden verricht.
- Transacties met een VA adres of een bankpas die gerelateerd is aan bekende fraude, afpersing of ransomware aanvallen; gesanctioneerde adressen; darkweb verkooplocaties; en andere illegale websites.
- De fondsen van de cliënt zijn afkomstig uit of worden verstuurd naar een wisseldienst welke niet geregistreerd staat in de jurisdictie waar de cliënt of de wisseldienst zich bevinden.
- De cliënt verzendt fondsen naar VASPs in jurisdicties waar geen wetgeving voor VAs of geen AML/CFT-maatregelen zijn ingevoerd.

---

⁷ 'Mixing and tumbling services' worden vaak gebruikt om identificeerbare VAs te mixen waardoor er anonimiteit ontstaat. Verschillende stromen van cryptocurrencies van eveneens andere gebruikers worden samen in één grote pool geplaatst. Hiermee worden de valuta door elkaar gehaald en gemixt. Vanuit deze pool worden de valuta overgemaakt. Hierdoor blijft de oorsprong van de transactie onbekend.

Een P2P platform biedt personen de mogelijkheid om geld te lenen of uit te lenen zonder tussenkomst van een financiële dienstverlener, zoals een bank. P2P platforms brengen personen in contact met elkaar, bepalen de tarieven en voorwaarden, en faciliteren de transacties.